

renent, quod sit multitudo gentium, quæ longè erat à fide Dei, in quam abiit, ut ex ea congregaret regnum. Ita D. August. lib. 2. qq. Evangelic. q. 49. & ait: Regio longinqua, est ecclesia gentium usque ad fines terrarum. Et subdit D. Augustinus: in fine mundi revertetur congregandos dispersos ex Israël, ac ad eos illuminandos: In eadem sententia est Beda, D. Basil. in cap. 31. Isaiæ.

7. Communis & vera expositio; per terram longinquam, intelligit cælum. Ita Titus Bostricus, Theophylact. Euthym. D. Bonaventura. A bertus Magnus. Quid enim magis distat à terra quam cælum? & quæ terra magis longinqua, quam cælestis? Unde qui in cælum volunt evolare à longinquo debent cor habere à terra: Hinc de Justis & Sanctis ait Isai. 33. n. 17. Regem in decore suo videbunt oculi, ejus cernant terram de longè. Qui enim ita sunt anima à terra separati, ut terram distanter, ac remotissime videant; ipsi regem Christum in decore gloria ac majestatis suæ vident.

8. Quæstio tamen principaliter inquiri; quare Christus D. in præsentem, hanc proponit parabolam; Ad quod respondemus ex communibus Auctorum placito, quod discipuli; & alij multi, qui aderant, putabant, Christi regnum esse temporale, ideoque inter eos contentio orta est, quis eorum esset major? Matt. 18. n. 1. & de Christi regno, 20. 21. indeque existimabant Ierosolyam petere, ut totius regni curiam, ac metropolim, ut ibi se regem declararet, ac manifestaret: Et tunc ipsi discipuli sibi persuadebant, ut notat Francisc. Lucas, Magnos futuros. Hanc inanem, ac falsam eorum opinionem, præsentem parabola refutat Christus, docetque regnum suum modo non esse manifestandum Ierosolyms; sed quod modo abiit in regionem longinquam, nempe cælum, accipere sibi cælum, & tunc in fine mundi revertetur; & regnum suum coram omnibus manifestabit; & quod discipuli, tunc sedebant cum eo judicante, cum tot, ac tantis meritis, tunc erunt sublimati.

9. Tota hæc expositio patet ex Textu Evangelicæ, superiori vers. 11. Nam cum Christus dixisset, quod venerat salvum facere, quod perierat: subdit Evangelista: Hac illis audientibus adjiciens dixit parabolam, eo quod esset prope Ierosolyam, quia existimarent, quod confestim regnum Dei manifestaretur: Aut Homo quidam nobilis. Christus D. ut ait Theophylactus, ut verus Deus agnovit corda eorum, ut etiam notat Beda, hanc falsam opinionem eorum corrigit, eos dissuadens à falsa sua estimatione, & veritatem nudam eis aperit, & hoc solum est Divinæ virtutis, & non humanæ.

10. Cum Holofernes, qui existimabat se cælum tangere, astris imperare, & orbem terrarum pedibus conculcare, venisset cum copioso exercitu in terram Iuda, & cum vidisset quod habitatores illius se præparabant ad prælium de hoc, ut pote, de re nova admiratus quæsit; quænam gens esset illa? Achior Ammonita, ac dux Ammonitarum, multa magnalia dicit, ac narrat de populo Hebræo, & quanta miracula pro eis Deus in Ægypto operatus sit & quod ad ejus transitum mare rubrum sit divisum, & Iordanis dedit locum: qui tandem

concludit quod si ille populus est in amicitia Dei sui: Non poterimus resistere illis, quoniam Deus eorum defenderit illos: & erimus opprobrium universæ terræ: Quibus additis, Tunc irati sunt omnes magnates Holofernis, & cogitabant interficere eum, dicentes ad alterutrum. Quis est iste, qui filios Israël posse dicat resistere regi Nabuchodonosor, & exercitibus ejus? Iudith. 5. n. 26. & ipse Holofernes vehementer est indignatus Iudith. 6. n. 1. eod quod illis prophetizaret malum. Sed unde homo Ammonita, ac alienigena audeat prædicere coram toto exercitu Chalædorum, præsentem superbissimo Holoferne, ac ejus elatione inflatis, quod totum orbem uno ictu jugulare possent: ac tam disertè eis Carthus. prophetizare destructionem, & devastationem Serrarius. ac opprobrium: Cartusianus, & Serrarius & alij docent, quod hoc dixit homo motus, & excitatus à Divino Spiritu: nam homines multà suâ præsumptione affectos, ac multà spe conceptâ prospera fortuna repletos, velle ab his dissuadere, non humani est ingenij, sed Divinæ virtutis: et nunquam Achior talia præfumeret, nisi Divina virtus eum commoveret, ac excitaret. Unde de eo dicere possumus id quod David de se dicebat Psal. 39. n. 11. Non abscondam veritatem tuam à concilio multo: Cum enim gratia esset munitus, & roboratus, ut explicat D. Augustin. Incognitus, & alij, sincerè veritatem dixit in concilio multorum.

11. Cum Joseph esset in carcere, simul cum eo essent duo Eunuchi Regis Pharaonis, pincerna nempe, & pistior, unusquisque vidit somnium suum. Pincernarum præpositus narrat somnium suum; quod de bona fortuna explicavit Ioseph; quod videns pistior narrat somnium suum, sibi persuadens similem fortunam audire, ut advertit Lippoman. ad illa verba Videns Pistorum magister, ait, verisimilia, & fausta ratus suum sibi somnium boni aliquid præsignare. speransque ipse gratia audire, narrat ei Philo. somnij sui visionem. Philo ait: Deceptus bona spe alterius narrare incipit somnium. Valde tristitia, & infaustra ei pronuntiat: Tres adhuc dies sunt, post quos auferet Pharaon caput tuum: Genes. 40. n. 18. Et quomodo Ioseph homini, qui sibi bene fortunata promittebatur, tam clarè, & aperte horribilia, & tristitia denuntiat, ac declarat Ioseph. Scribitur Genes. 49. n. 24. Sedit in forti arcus ejus, id est, ejus animus totus erat in Deo forti Israël; ut explicat Rupert. Abulens. lens. Caictan, & alij, non timeret fratrum machinationes, carceris labores, ne unquam verba adulatoria, ac placentia diceret: & inde homo, qui totus erat in deo forti Israël, audeat in faciem dissuadere hominem à falsa spe, ac vana præsumptione de fortuna, quam pro certo habebat. Cardinalis Vivianus, Verb. Prælati. Refertur à Iohanne d. Hay hic qui sic ait: Rectè quidem sedit in fortissimè, quem nec fortuna corrupti iniquitas, nec cogitaverat, nec adulationis decepti dolosi abscondendo veritatem.

D. August. Regnum, Ecclesia Gentium.

Beda. D. Basil.

7. Tit. Bostr. Theophyl. Euthym. D. Bona. Alb. Magn.

Ad Christi regnum cælum, qui terram acspiciunt. Isai. 33.

8. Verus sensus totius parabole. Matt. 18.

Fr. Luc.

Sensus ex Textu apertus, ac manifestus.

Theophyl.

Beda.

10.

QUESTIO II.

Quare iste homo abiens in regionem longinquam dicitur nobilis, non verò ille peregrè profectus apud D. Matthæum?

12. A. It Noster Evangelista in præsentem: Homo quidam nobilis abiit in regionem longinquam: Aliter apud Matth. 23. n. 14. in simili Parabola de talentis distributis dicitur: Homo peregrè profectus: Quæstio præsens est: Cur in hac nostra parabola, Homo dicitur nobilis, non verò in illa alia Matthæi? quod maxime est inquirendum, cum in utraque parabola idem videatur significari.

13. Respondeo, & rationem colligo ex ipso textu; dicitur quod iste homo nobilis abiit in regionem longinquam accipere sibi regnum: Ac prout de pro magno decore, ac gloria ipsius regni dicitur, quod accipiens illud; nobilis erat; nam ut ait Ecclesiast. 10. n. 17. dicitur: Beatus terra, cujus Rex nobilis est: Septuaginta: Cuius Rex tuus filius inuenerunt: Venatus: Si Rex eius fueris filius nobilium. Alii legunt: Filius Heroam: Vatablius; filius Candariorum: Montan. Beatus indines tæ, & terra, Rex filius herorum: Ac si hoc non sit tantum una beatitudo, sed multiplex; Ad terræ felicitatem, ac regni beatitudinem maxime spectat Princeps & Rex ex illustri prosapia natus: veniunt enim cum femine mores.

14. Nascitur Moyses in Ægypto ex humilibus, ac pauperibus parentibus sub jugo Pharaonis viventibus; qui urgente regis præcepto, ipsum in fluminis ripa expositum deseruerunt. Deo disponente, advenit filia Pharaonis, ac regni Princeps ad fluminis ripam, eum à fluvio accepit, & in filium adoptavit, ut scribitur Exod. 2. n. 10. Quem illa adoptavit in locum filii, vocavitque nomen ejus: Moyses, dicens, quia de aqua tuli eum, Maximè summa, & alta Dei providentia in hoc casu respicet, ut puer servaretur in vitam, & à morte liberaretur, poterat inveniri à quodam paupere piscatore, vel à aliquo humili homine illic transeunte: sed nullo alio invenitur nisi à filia Pharaonis, & à regia, ac principe Virgine. Ordinabatur Moyses à Deo, ut totius sui populi esset princeps, & dux; & cum ex vilibus parentibus esset natus, assumitur à filia Pharaonis in filium, ut Deo providente, viles natales, quos natura dederat, exuat, & nobiles; ac illustres, & regales parentes per adoptionem acquirit, ne sine nobilitatis decore ad populi regimen, ac ducatum alce dat, ne ex servili opere ad principatum aumat. Ad hoc tendit Sanctus Macharius homil. 9. & ait: Cum Deus pranosset, & per Iordanem Moysen futurum ducem, & redemptorem populi, effecit, ut adoptaretur à filia Pharaonis: Ne ex servo princeps crearetur, id est, adoptatur in filium à Regis filia, ut regali palatino more enutritus adaptaretur ad regiminis clavum.

15. In primo rerum volumine valde diversè Sylvester in Evang. Tom. VI.

121. Matth. 25.

Difficultas quæstionis.

13.

Ornamentum regni nobilitatis Regis. Ecclesi. 10. Septuaginta. Venatus.

Vatablius. Montan.

14.

Exod. 2.

Raro quis aptus ad palatium sine nobilitate.

Macharius.

15.

modè se habuit Deus in hominis creatione, ac dum alia producatur ait Deus: Fiat lux; fiat firmamentum, geminet terra herbas virentem: At cum Deus accedit ad hominem formandum, ait: Faciamus hominem ad imaginem, & similitudinem nostram, & præstet omni quod movetur in terra: Genes. 1. n. 26. Cum alia fabricantur, veluti denotatur, quod ex præexistente materia fiant, ut lux firmamentum, ac virens herba: At dum ad hominem condendum acceditur, stylus mutatur, & ait Deus: faciamus hominem: ac si digito designans, quod hominem per se ipsum crearet, ac gigneret: Cur ergo pæ aliis in homine componendo se voluit Deus ostendere auctorem, conditorem, ac genitorem? Rationem indicat illa particula: præstet omni, quod movetur in terra. Creabatur homo ad principatum; inde conveniens fuit ut præ ceteris, magis illius excellens nobilitas eximeretur, ac declararetur, quantum homo super ceteros creatione, ac veluti generatione eminebat. D. Basilus Seleucus Oratione 1. ait: Operiebat hominem præcavi, qui regali throno conduceret; Quapropter, vel nondum formatus homo à conditoris consideratione, Dei consiliis commendationem, & præmium accepit. Faciamus hominem ad imaginem nostram. Antiquiore conditione sui honorem suscepit. Optime scit Deus, quod multum ad principatum conducit generis nobilitas, & ideo in primo exordio magnum nobis dat documentum, quod ad principatum non assumatur nisi illi, in quo generis claritas respicet; & inde tantam generis nobilitatem providit Adamo.

16. Disponens Deus Sacerdotes in populo mandat Moysi Numer. 3. n. 10. Aaron autem & filii eius constitues super cultum Sacerdotum: Et cur tam eximius honor non ad filios Moysis, sed Aaronis defertur, cum Moyses esset charior Deo, & principatior in populo, & operibus, ac miraculis illustrior? cur ergo magis Sacerdotium filios Aaronis, quam Moysis designatur? Et si Moyses principatior esset; uxor tamen ejus Æthiopsilla erat; Deus autem noluit, ut ille qui assumebatur ad sacerdotii apicem, maculoso sanguine, aut genere deturbaretur. Theodoret. in cap. 18. Judic. ait: Solus Aaronis genus fuisse Deum fuisse officio Sacerdotali; Existimo propterea quod legiflor uxorem duxerat alienigenam; eos, qui ex ipso nati erant, iniquos referri in numerum Levitarum, aut Sacerdotum, ne conumelia afficeretur dignitas Sacerdotalis, si exprobraretur cognatio. Habebant filii Aaronis matrem ex tribu Juda: Habebant & filii Moysis Æthiopsillam matrem: Ne ergo Sacerdotalis dignitas macularetur ex genere, illi ad tantum fastigium elevantur, quorum nobilitas parentes commendabat.

17. Vera tamen nobilitas non desumitur tantum ex genere; sed potius ex bonis, ac sanctis operibus. De Jobo scribitur c. 1. n. 3. Erat vir ille magnus inter omnes orientales: In Catena Græca habetur. Erat homo ille nobilis inter Orientales. Origenes statim citandus: fuit homo de genere optimo ex partibus Orientis? Quæ verba magnam

Ad præfaturam magis commendat charitatem generis. D. Basil. Seleucus.

Natalium nobilitatem xim dicitur in matris viros.

Theodor.

17.

Job. 1. Græc.

magnam faciunt expositioribus questionem; quomodo scilicet ipse dicitur, de genere optimo, cum esset Idumaeus de genere Esau reiecto, ac reprobato? Cum nec ipse Esau filius ex illustrissimo Isaac, dicatur ex genere optimo; nec Simon, & Levi filii Jacobi ex tanta prosapia referantur, cui tam excellens titulus de Jobo scribitur? Ex genere optimo: cuius nullus pater proximus, nec avus, seu aravus optimus proponitur. Tamen ejus splendor non a majoribus, sed a virtutibus, ac praecclaris operibus desumitur: illustrissimum enim genus Virtus est. Origenes lib. 1. in Job. ait. Merito de genere optimo dicitur Job, non ex Esau, neque ex posteritate Eadom: sed ex genere optimo dicitur, ex sanctitate, & justitia, ex fide, ex misericordia, ex Dei cultura, ex vero animo, ex corde puro, ex bonis cogitationibus. Ex istis ergo omnibus bene natus dicitur Job, ex istis omnibus generosior reputatur, quasi ex Dei familiaritate, tanquam qui Deo fuerit assinis propter animam veram, & fidem, arque justitiam integram. Bene natam cum reddunt, non terreni parentes, neque aut carnales sed opera veritatis, arque officium sanctitatis.

Nobilitas vera non a parentibus sed a virtutibus.

Origenes.

QUAESTIO III.

Quare dum dicitur, quod iste homo nobilis abiit in regionem longinquam accipere regnum: exprimitur, quod abiit ad accipiendum sibi?

18. Text.

Facile quilibet pro suo augmento labores suscipit.

Cantic. 4.

19. Alb. magn.

Ait Textus quod iste homo nobilis abiit in regionem longinquam accipere sibi regnum: Praesens quaestio est. Cur non dicitur quod homo abiit accipere regnum, sed insuper exprimitur, quod abiit. Accipere sibi regnum: Inde, ut moraliter dicam, quod si regio erat longinqua, proindeque consequens erat, ut multi intervenirent labores in itinere, inde faciles, ac suaves redderentur, quod erant sibi proficui, ac utiles, ut sibi regnum compararet. A Divino Sponso vocatur Anima Sancta, Cantic. 4. n. 8. veni de Libano Sponsa mea, veni de Libano, veni coronaberis de capite Amanae, de vertice Sani, & Hermon, de cubilibus leonum, de montibus pardorum: Et quomodo tenera Virgo veniret, per tot montium asperitates Amanae Sani, & Hermon, inter regientes leones, & ferocissimos pardos? Vocabatur ad coronam sibi preparatam cujus radiis omnes difficultates dissipantur, ac destruantur, & plana redduntur.

Secundo, Respondet Albertus Magnus ad litteram cum communi sententia locum exponens de Christo D. aitque. Abiit in regionem longinquam accipere sibi regnum. Non quidem sibi in se, qui semper hoc habuit, sed accipere sibi hoc est, sibi: Cum ergo dicitur, ac ipse sibi, non intelligitur in se, quia ipsum coeleste regnum jure hereditario patet, ab aeterno habet, sed accipere suis: cum enim ipse sit caput nostrum, nosque membra ejus, quod sibi accepit, nobis accipit omniaque sua nobis communicat, eorum participes facit. Loquens

Apostolus Paulus, de Gloria, quam justus habent in Christo, ait: Deo pro nobis melius aliquid providente, ut non sine nobis consummaretur: Hebr. 11. n. 40. Sic alta Dei providentia disposita, & ordinavit, ut Christi majestas in sua resplendente resurrectione, admirabili ascensione, sublimi gloria ad dexteram patris, amplissima judiciaria potestate, non consummarentur, nisi dum eorum nos participes facit. O perexcella supremi Regis Jesu magnificentia! qui sua magna tunc consummata, & absoluta reputat: cum ad eas nos advocat, ac elevat.

Hebr. 11. Principes tunc sua magna consummata reputat cum communicat.

Ait Apostolus 1. Cor. 15. n. 20. Christus resurrexerat mortuis primitia dormientium. Quoniam quidem per hominem mors, & per hominem resurrectio mortuorum: Et sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes vivificantur. Valde mirabilis est consequentia ex eo quod Christus resurrexit ex quo tanquam necessarium inferet Paulus, quod nos resurgemus: Sed unde provenit tanta necessitas? ut non potuit fieri, quod sicut Christus D. est solus & unicus unigenitus Patris ac naturalis & consubstantialis filius, & supposita morte, resurrectio ex sua natura ei debita erat, ipse solus a morte resurgeret: Ecce suprema, & alta beneficentia Christi D. quod ita ipse resurrexit, ut eandem resurrectionem suis communicaret, ita ut ex sua resurrectione fieret ex divina providentia consequens necessarium, quod etiam alii resurgerent. D. Sophron. Orat. in Exaltat. Sanctae Crucis apud Grethserium tom. 2. & ait: Neque enim particulare est resurrectionis dominum. Omnis namque creatura Deus, & Dominus erat, qui secundum humanam naturam, resurrectionem in ipsa efficit. . . nam cum verissimus sit omnium rerum Dominus, in omnes gratias, salutisque dona efficit; rationem habens sua magni, eamque perfectissime renovat, quandoquidem omnis homo, nemine excepto, ad similitudinem efformatus est. Expende: Neque resurrectionis donum particulare erat; sed sibi, & nobis voluit esse commune.

20. 1. Cor. 15.

Ex eo quod Christus resurrexit consequens erat, ut nos resurgeremus

D. Sophron.

Cum Divina Sponsa agnovisset suum dilectum Christum letum resurrexisset, devicta morte, ejus absentiam amoris stimulo non sustinens in publicum prodit: Surgam & circumbo civitatem: per vicus, & plateas, quaram quem diligit anima mea. Cantic. 3. n. 2. Quid est, quod Divina Sponsa olim suum dilectum quaeserat in cubiculo suo, in lectulo suo: Cantic. 3. n. 1. Ipsumque introduxerat in domum matris suae: ibid. n. 4. modò ut eum gloriosè redivivum agnovit, jam non quaerit cum in lectulo, nec in domo matris, sed per vicus, & plateas, in quibus vidit multos esse errore detentos, pravi; infirmos, & a via verita is alienos; indigne pro certo statuit sponsa, quod Christus gloriosus ad eos se contulisset: ut splendore suae resurrectionis eos illuminaret, & repulsa tanta malignitatis miseria, resurrectionis gloria fierent participes, ac ejus regni consortes. D. Bernard. Bernard. sem. 76. in Cantica. Sp. s. a. Sancta, ait: Arbitrata est, egressum de tumulo, publicum mox petisse; ut solto doceret, eos, ac sanaret infirmos, & ut manifestaret gloriam suam in Israel: Ut gloriosè surrexit è tumulo ad communes vias tendit, ut tanto splendore errantes perduceret ad salutem: Arbitrata est, egressum de

21. Cantic. 2.

Cantic. 3.

Christus surgens sua gloria nos re participes facere.

D. Bernard.

de tumulo publicum petisse, ut sanaret infirmos: ut sublevetur ad gloriam.

QUAESTIO IV.

Quare iste homo vocat servos suos, & non alios, eisque singulis dat unam Mnæ?

22. Text.

23. Illi ministri elegantur, quorum probitas est experta.

24. Daniel. 2.

Ad praefecturas non assumantur nisi ministri experti

D. Hieron.

25.

Numer. 1. Abulens. Caeteran. Lorin.

Ait Textus in praesenti, quod iste homo nobilis, vocatis decem servis suis: dedit eis decem Mnas. Ac proinde unicuique dedit unum talentum, ut quaerimonias inter eos evitaret, & ita in ejus familia Pax, ac Concordia maximè conservaretur, quod summopere bonus Paterfamilias debet attendere. Circa hæc quaero aliqua.

Et Primò: Cur iste homo nobilis, qui magnus erat acceptaturus regnum cum multis servos; & famulos haberet ad talenta accipiendum tantum decem vocat? et si ponatur numerus certus pro incerto: amen moraliter inquiri, cur è tanta servorum caterva decem vocat? Respondeo, quod quamvis magna ce stitudo, ac majestatis sit multos habere se vos; tamen singularis & magna est prudentiae, ad magni, nempe ponderis negotia, paucos eligere, ac advocare eos: nempe, de quibus magna, & plenaria est cognitio, & certum, ac manifestum experimentum.

Daniele sublimato à Rege Persarum ad totius regni clavum, de eo dicitur Daniel. 2. n. 49. Daniel autem postulari a Rege, & constituit super opera provincia Babylonis Sidrach, Misach, & Abdenago: In Babylonia tunc multi in magno numero erant Judaei ex regio sanguine, & Danielis consanguinei & aetate ac canitie provectiores, & venerabiliores, & tamen solos illos tres juvenes eligit ad totius regni administrationem, ac ad gravissima negotia determinanda, ac decidenda; solum illorum trium erat ei virtus, ac probitas nota, & manifesta, quæ ut à malo declinarent, restiterunt constantissimè Nabuchodonosori, ne ejus statuum adorarent, & inde generosè flammarum globos non timent, sed inter medios ignes incedebant, Deum laudantes, hos quorum tam probata, & nora erat virtus tam largo experimento præ ceteris eligit Daniel ad Regni gubernacula. D. Hieronymus ibi, & ait: Non obivisitur Daniel eorum cum quibus Dominum deprecatus est; & qui secum periclitati fuerant, itaque fecit eos judices provinciarum. Quos secum in virtutibus expertus, hos cum ut eligi ad regimini curam.

Secundò: Vocatis decem servis dedit eis decem mnas. Magnus, & excellens princeps sua talenta non vult solum secum habere, sed ea in servos suos distribuit; & ait Deus Moysi: Congrega s. tuaginta viros de senioribus Israel, ut descendens, & loquar tibi, & auferam de spiritu tuo & tradam eis. Numer. 11. n. 17. Quod intelligitur de spiritu prophetico, ut patet ibi n. 25. & observant Abulens. Caeteranus, Lorinus, & alii: Maxime tamen investigandum est: Cur Deus hac phrahi utitur, auferam de spiritu tuo cum alium & valde dissimilem poterat Deus creare? Moyses erat totus Syliceva in Evang. Tom. VI.

tius populi dux, Princeps, ac Gubernator, & inde omnia sua, & etiam ipsum exitium propheticum talentum, quod ei Deus tam largiter dederat, magnopere desiderabat dividi, ac dispartiri in populo: cum ergo ipse esset dilectissimus Deo cum quo ipse loquebatur tanquam amicus ad amicum tuum Exod. 33. n. 11. Exod. 33. Ut ejus votis annueret, ejusque optatis condescenderet, ait ei: Loquar tecum, & auferam de spiritu tuo, & tradam eis. Ad ejus rei gustum Moyses deprecans Deum pro populo peccante clamabat ad Deum Exod. 32. n. 31. Ait d. Ambros. d. Ambros. Epistola ad Gaudentium, ait: Vult perire cum pereuntibus, nec propria salute contentus; Gloria quippe regis multitudo populi: Cum esset dux, ac princeps populi volebat gloriam suam in alios derivari.

Teriò: Hic vir magnus, & nobilis, non uni dat omnia talenta, sed per multos, ac omnes suæ familiae distribuit, ac dispartitur, in quo apparet ejus magnus, ac Divinus animus, non in uno coarctans sua dona, sed in plures, ac multos ea stagnans sua dona, sed in plures, ac multos ea stagnans. Scribens. Paulus 1. Cor. 11. rinth. 11. n. 21. Jam non est dominicam cenam manducare, unusquisque praesumis suam cenam ad manducandum. Ait populus quod apud Corinthios non est jam tempus. I. omnicam cenam manducandi; & unde hoc infert, & colligit Apost. ex eo, quia unusquisque praesumis suam cenam ad manducandum: cum suis à sua familia; dominica autem Cœna non angustatur in uno, vel altero, sed omnes recipit, ac cibatur. Perbellè D. Anselmus ibi, ait: D. Anselm. Non est manducare Dominicam Cœnam: quia unusquisque vestrum praesumis in Ecclesia manducare scorsum cenam suam, cum Dominica Cœna communis debeat esse omnibus Christianis, sicut Christus cum suis discipulis communiter cenavit.

In Catalogo eorum, quæ Deus mandat esse abominanda ex avibus; in capite proponitur aquila Levitic. 11. n. 13. ait Deus: Haec sunt, quæ de avibus comedere non debetis, & vitanda sunt vobis. Aquilam, &c. & cur aquila quæ est avium Regina, tam odiosa, ac execrabilis est Deo, & sic mandatur ab hominibus reici, ac detestari, & sacris mensis prohiberi? Aquila hoc habet, quod suos pullos portat in humeris ut eos foveat ac alimentet, alios verò ab unguibus suspendit, & eos ad interitum præcipitat, ut pereant; & qui tantum est suis, & non aliis; abominabilis, & execrabilis est Deo. D. Gregorius Nazianzenus in Carmine ad Vitalianum nomine filii despecti, post multa carminum sic ait.

Nam nobis tua recta quidem sunt clausa, misere, Vultus, at his eunctorum odium hac ratione parasti; Neque enim patrem lenem uni vult Deum esse, Durum alii, infensumque animo vicibusque frequentior.